

BIJLAGE 1Directie Directe
Belastingen & ToeslagenOns kenmerk
2025-0000017197

Tabel 1 Overzicht forfaits gebaseerd op de rente en levensverwachting

Wet	Forfait	Voorbeeldsituaties waarin forfait wordt toegepast ⁵
Successiewet 1956	Waardering van vruchtgebruik of beperkte rechten en waardering van wat onder last van vruchtgebruik of beperkte rechten wordt verkregen (blote eigendom)	Als iemand overlijdt met achterlating van een echtgenoot en een of meer kinderen, is in beginsel de wettelijke verdeling van toepassing. Bij een wettelijke verdeling gaan alle bezittingen en schulden van de nalatenschap over op de langstlevende echtgenoot. De kinderen erven een vordering op de langstlevende. Afhankelijk van de hoogte van de rente die op de vorderingen wordt bijgeschreven, geniet de langstlevende een (fictief) vruchtgebruik van de vorderingen.
	Waardering van periodieke uitkering afhankelijk van één of meer levens	De langstlevende partner verkrijgt een levenslange lijfrente.
	Waardering periodieke uitkering voor een bepaalde periode, eventueel levensafhankelijk	Het kleinkind verkrijgt bij overlijden van de grootouder een periodieke uitkering tot de meerderjarigheid.
Wet inkomstenbelasting 2001	Waardering woning bij erfpacht	De waarde van een woning belast met erfpacht wordt verminderd met 17 maal het jaarlijkse bedrag aan erfpacht als de woning niet verhuurd is en 20 maal het jaarlijkse bedrag aan erfpacht als de woning verhuurd is.
	Waardering genotsrechten	In de Wet IB 2001 is de definitie van een genotsrecht 'elke gerechtigdheid tot voordelen uit goederen'. Het kan bijvoorbeeld gaan om een erfdiensbaarheid of vruchtgebruik. In het Uitvoeringsbesluit Inkomensbelasting 2001 is vervolgens geregeld dat de jaarlijkse voordelen op 4% worden gesteld van wat aan het genotsrecht is onderworpen.
	Waardering (tijdelijke) periodieke uitkeringen, niet van het leven afhankelijk	De waarde van een periodieke uitkering in geld die in box 3 valt en die na een bepaalde tijd vervalt en niet van het leven afhankelijk is,

⁵ Dit betreft een niet uitputtende lijst.

		wordt bepaald door de jaarlijkse opbrengst te vermenigvuldigen met de looptijd van de uitkering (in jaren) en een vermenigvuldigingsfactor waarmee de contante waarde van toekomstige uitkeringen wordt bepaald, waarbij het maximumbedrag 24 maal het jaarlijkse bedrag is. De waarde van een dergelijke periodieke uitkering voor onbepaalde tijd wordt gesteld op 24 maal het jaarlijkse bedrag.
	Waardering (tijdelijke) periodieke uitkeringen, van het leven afhankelijk	De waarde van een periodieke uitkering die in box 3 valt en die wel afhankelijk is van het leven van degene die de uitkering ontvangt, wordt bepaald door de jaarlijkse opbrengst te vermenigvuldigen met een (leeftijdsafhankelijke) factor. De factor is afhankelijk van de leeftijd van degene die de uitkering ontvangt. Afhankelijk van of de uitkering na een bepaalde tijd vervalt is de factor tevens afhankelijk van het aantal jaren dat de uitkering nog zal lopen. Daarnaast wordt onderscheid gemaakt naar geslacht.
Wet op de belastingen van rechtsverkeer	Waardebepaling bij verkrijging van een recht op onroerende zaken	Bij verkrijging van een beperkt recht wordt de waarde van het recht op de onroerende zaak vermeerderd met die van de canon, retributie of de huur. De waarde van bijvoorbeeld een canon wordt berekend aan de hand van een forfait.
Wet op de omzetbelasting 1968	Vergoeding rechten op onroerende zaken	De vestiging, wijziging, overdracht, afstand en opzegging wordt voor de btw als een levering van de onderliggende onroerende zaak aangemerkt wanneer de vergoeding gelijk is of meer bedraagt dan de waarde in het economische verkeer van het beperkte recht. De vergoeding waarover btw wordt berekend wordt aan de hand van het forfait bepaald.

**Directie Directe
Belastingen & Toeslagen**
Ons kenmerk
2025-0000017197

Bijlage 2 effecten op de te betalen erfbelasting voorkeursvariant onderzoeksrapport

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Ons kenmerk
2025-0000017197

Deze bijlage toont ter illustratie voor voorbeeldnalatenschappen de mutatie in de te betalen erfbelasting na actualisatie conform de voorkeursvariant uit het onderzoeksrapport. Het uiteindelijke actualisatievoorstel van het Kabinet kan anders uitvallen. In alle voorbeelden is sprake van twee partners die in gemeenschap van goederen getrouwd zijn (waarbij geen van beiden over privévermogen beschikt), twee kinderen hebben, er geen pensioenvermogen wordt nagelaten aan de langstlevende partner en waarbij de erfdelen gelijk zijn. De voorbeeldnalatenschappen zijn gebaseerd op twee vaak voorkomende situaties (zie hieronder);

1) Renteloze vorderingen:

John (67) overlijdt en er is geen testament. John is in algehele gemeenschap van goederen getrouwd met Angela (66) en ze hebben 2 kinderen. Samen hadden zij € 600.000 aan vermogen. Doordat John en Angela in gemeenschap van goederen zijn getrouwd (en geen van beide over privévermogen beschikt), is de nalatenschap de helft: € 300.000. De nalatenschap bestaat uit 3 gelijke erfdelen van € 100.000. Omdat er geen testament is, geldt de wettelijke verdeling. De hele nalatenschap van John gaat naar Angela waarbij beide kinderen elk een vordering van € 100.000 op Angela krijgen, die in beginsel pas opeisbaar is bij het overlijden van Angela. Over de vorderingen is geen rente verschuldigd.

De erfenis van Angela bedraagt € 100.000 plus het vruchtgebruik over de vorderingen van in totaal € 200.000. De waarde van het vruchtgebruik is $2 \times € 100.000 \times 6\%^6 \times \text{factor } 8^7 = 2 \times € 48.000$. De erfbelasting voor Angela wordt berekend over $€ 100.000 + € 96.000 = € 196.000$. Dit valt onder de partnervrijstelling. De erfbelasting voor elk van de kinderen wordt berekend over $€ 100.000 - € 48.000 = € 52.000$.

Stel dat bij het overlijden van Angela haar nalatenschap € 600.000 bedraagt. Op haar nalatenschap worden de vorderingen in mindering gebracht; $€ 600.000 - 2 \times € 100.000 = € 400.000$. Elk kind erft € 200.000.

2) Rentedragende vorderingen:

Lara is getrouwd met Tom. De huwelijkse gemeenschap heeft bij het overlijden van Lara een waarde van € 1.200.000 en er zijn 2 kinderen. De rente in het testament is op 6%⁸ samengestelde rente bepaald. De nalatenschap van Lara is € 600.000. Tom krijgt het vermogen en de beide kinderen krijgen een vordering op Tom van ieder € 200.000.

Als Tom 10 jaar later overlijdt, is de schuld door de rente opgelopen met € 316.339.⁹ Als het vermogen gelijk is gebleven, is Toms nalatenschap $€ 1.200.000 - € 400.000 - € 316.339 = € 483.661$. Elk kind krijgt dus de helft van $€ 483.661 = € 241.831$. De oprenting van de vordering zorgt ervoor dat de nalatenschap van Tom wordt verminderd.

⁶ Fictieve opbrengst vruchtgebruik.

⁷ Factor om waarde van het vruchtgebruik over de looptijd van de vordering netto contant te maken.

⁸ Als er een rente wordt afgesproken die hoger is dan een samengestelde rente van 6%, dan wordt dit alsnog bij het overlijden van de langstlevende fictief belast. Er wordt dan een bijtelling toegepast op de verkrijging van de kinderen.

⁹ $400.000 \times (1,06)^{10} - 400.000$

Situatie 1: doorrekeningen voorbeeldnalatenschappen wettelijke verdeling 2025

Tabel 1.1 Mutatie te betalen erfbelasting voor langstlevende partner bij overlijden kortstlevende partner¹⁰

		€ 100.000	€ 200.000	€ 300.000	€ 400.000	€ 500.000	€ 1.000.000	€ 4.500.000
Gemeenschappelijk vermogen ouders								
Erfenis langstlevende partner		€ 16.667	€ 33.333	€ 50.000	€ 66.667	€ 83.333	€ 166.667	€ 750.000
Leeftijd langstlevende partner bij overlijden kortstlevende partner	50	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 94.230
	55	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 77.760
	60	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 49.800
	65	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 51.330
	70	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 34.860
	75	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 24.900
	80	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 8.430
	85	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 3.450
	90	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 765

Tabel 1.2 Mutatie te betalen erfbelasting per kind bij overlijden kortstlevende partner

		€ 100.000	€ 200.000	€ 300.000	€ 400.000	€ 500.000	€ 1.000.000	€ 4.500.000
Gemeenschappelijk vermogen ouders								
Erfenis per kind		€ 16.667	€ 33.333	€ 50.000	€ 66.667	€ 83.333	€ 166.667	€ 750.000
Leeftijd langstlevende partner bij overlijden kortstlevende partner	50	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 2.118	-€ 21.482
	55	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 284	-€ 3.118	-€ 26.971
	60	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 118	-€ 784	-€ 2.767	-€ 24.481
	65	€ 0	€ 0	-€ 51	-€ 918	-€ 1.425	-€ 2.852	-€ 25.665
	70	€ 0	€ 0	-€ 351	-€ 775	-€ 968	-€ 1.937	-€ 17.430
	75	€ 0	€ 0	-€ 415	-€ 554	-€ 691	-€ 1.384	-€ 12.450
	80	€ 0	€ 0	-€ 140	-€ 188	-€ 234	-€ 469	-€ 4.215
	85	€ 0	-€ 38	-€ 57	-€ 77	-€ 95	-€ 192	-€ 1.725
	90	€ 0	€ 17	€ 26	€ 34	€ 43	€ 85	€ 765

Tabel 1.3 Totale mutatie (langstlevende partner + 2 kinderen) te betalen erfbelasting bij overlijden kortstlevende partner

		€ 100.000	€ 200.000	€ 300.000	€ 400.000	€ 500.000	€ 1.000.000	€ 4.500.000
Gemeenschappelijk vermogen ouders								
Erfenis per verkrijger		€ 16.667	€ 33.333	€ 50.000	€ 66.667	€ 83.333	€ 166.667	€ 750.000
Leeftijd langstlevende partner bij overlijden kortstlevende partner	50	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ -4.236	€ 51.266
	55	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ -568	€ -6.236	€ 23.818
	60	€ 0	€ 0	€ 0	€ -236	€ -1.568	€ -5.534	€ 838
	65	€ 0	€ 0	€ -102	€ -1.836	€ -2.850	€ -5.704	€ 0
	70	€ 0	€ 0	€ -702	€ -1.550	€ -1.936	€ -3.874	€ 0
	75	€ 0	€ 0	€ -830	€ -1.108	€ -1.382	€ -2.768	€ 0
	80	€ 0	€ 0	€ -280	€ -376	€ -468	€ -938	€ 0
	85	€ 0	€ -76	€ -114	€ -154	€ -190	€ -384	€ 0
	90	€ 0	€ 34	€ 52	€ 68	€ 86	€ 170	€ 765

¹⁰ De te betalen erfbelasting bij het overlijden van de langstlevende partner wijzigt in deze voorbeelden niet bij actualisatie van de forfaits.

Situatie 2: doorrekeningen voorbeelddatenschappen testament met rente 2025^{11,12}

Tabel 2.1 Mutatie te betalen erfbelasting per kind bij overlijden langstlevende partner¹³

Gemeenschappelijk vermogen ouders		€ 100.000	€ 200.000	€ 300.000	€ 400.000	€ 500.000	€ 1.000.000	€ 4.500.000
Erfenis per kind		€ 16.667	€ 33.333	€ 50.000	€ 66.667	€ 83.333	€ 166.667	€ 750.000
Leeftijd langstlevende partner bij overlijden kortstlevende partner	50	€ 0	€ 1.538	€ 3.581	€ 5.625	€ 7.668	€ 20.351	€ 163.393
	55	€ 0	€ 2.059	€ 4.363	€ 6.667	€ 8.972	€ 25.565	€ 186.853
	60	€ 0	€ 2.514	€ 5.045	€ 7.577	€ 10.108	€ 30.110	€ 207.307
	65	€ 179	€ 2.908	€ 5.636	€ 8.364	€ 10.828	€ 30.970	€ 194.907
	70	€ 347	€ 2.757	€ 4.136	€ 5.514	€ 6.892	€ 24.775	€ 124.066
	75	€ 484	€ 1.693	€ 2.540	€ 3.387	€ 4.235	€ 16.937	€ 76.216
	80	€ 503	€ 1.005	€ 1.508	€ 2.010	€ 2.513	€ 10.049	€ 45.222
	85	€ 293	€ 586	€ 879	€ 1.172	€ 1.465	€ 5.861	€ 26.377
	90	€ 173	€ 346	€ 519	€ 692	€ 864	€ 3.459	€ 15.566

Tabel 2.2 Totale mutatie te betalen erfbelasting van kinderen bij overlijden langstlevende partner

Gemeenschappelijk vermogen ouders		€ 100.000	€ 200.000	€ 300.000	€ 400.000	€ 500.000	€ 1.000.000	€ 4.500.000
Erfenis per verkrijger		€ 16.667	€ 33.333	€ 50.000	€ 66.667	€ 83.333	€ 166.667	€ 750.000
Leeftijd langstlevende partner bij overlijden kortstlevende partner	50	€ 0	€ 3.076	€ 7.162	€ 11.250	€ 15.336	€ 40.702	€ 326.786
	55	€ 0	€ 4.118	€ 8.726	€ 13.334	€ 17.944	€ 51.130	€ 373.706
	60	€ 0	€ 5.028	€ 10.090	€ 15.154	€ 20.216	€ 60.220	€ 414.614
	65	€ 358	€ 5.816	€ 11.272	€ 16.728	€ 21.656	€ 61.940	€ 389.814
	70	€ 694	€ 5.514	€ 8.272	€ 11.028	€ 13.784	€ 49.550	€ 248.132
	75	€ 968	€ 3.386	€ 5.080	€ 6.774	€ 8.470	€ 33.874	€ 152.432
	80	€ 1.006	€ 2.010	€ 3.016	€ 4.020	€ 5.026	€ 20.098	€ 90.444
	85	€ 586	€ 1.172	€ 1.758	€ 2.344	€ 2.930	€ 11.722	€ 52.754
	90	€ 346	€ 692	€ 1.038	€ 1.384	€ 1.728	€ 6.918	€ 31.132

¹¹ In de voorbeelden is er vanuit gegaan dat de samengestelde rente gelijk is aan het (nieuwe) forfaitaire percentage voor het vruchtgebruik. Dit zorgt voor maximale 'uitholling' en voorkomt tegelijkertijd een fictieve bijtelling in de vorm van een bovenmatige rente.

¹² De looptijd van de vorderingen is gebaseerd op de resterende levensverwachting volgend uit de prognosetafels van het Actuarieel Genootschap uit 2024.

¹³ De te betalen erfbelasting bij het overlijden van de kortst levende partner wijzigt in deze voorbeelden niet bij actualisatie van de forfaits.